

مقایسه اثربخشی دو دهان شویه ایرشای ضد عفونی کننده و ضدپلاک با کلر هگزیدین بر روی فلور میکروبی دهان

دکتر بهزاد هوشمند* - دکتر رسول یوسفی** - دکتر زهرا خاموردی***

*- استادیار گروه پرودنتولوژی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی همدان.

** - دانشیار گروه میکروبیولوژی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی همدان.

*** - استادیار گروه آموزشی ترمیمی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی همدان.

چکیده

زمینه و هدف: کاربرد دهان شویه‌ها جهت کنترل پلاک و جلوگیری از تجمع آن بر روی دندان و سطوح لثه‌ای مجاور جایگاه ویژه‌ای دارد. در این مطالعه به مقایسه تاثیرات دهان شویه کلر هگزیدین (CHX) و ایرشا ضد عفونی کننده و ایرشا ضد پلاک بر روی میکروارگانیسم‌های مهم هوازی که عامل تشکیل پلاک و بیماریهای پرودنتال و پوسیدگی پرداخته شده است.

روش بررسی: در این مطالعه آزمایشگاهی اثربخشی دهان شویه‌های تولید ایران، شامل: ایرشا (Irsha) سبز رنگ (ضد پلاک و جرم دندان) و ایرشا زرد رنگ (ضد عفونی کننده) و کلر هگزیدین ۰/۲٪ (CHX) بر روی تعدادی از میکروب‌های هوازی فلور دهان مورد بررسی قرار گرفت. آزمایشات به روش انتشار (Diffusion) انجام شد. یعنی پس از جداسازی میکروب‌ها و قرار دادن هر یک از آنها در محیط رشد اختصاصی خود (Blood agar و یا Muller hintone) آنها را آنکوبه کرده و پس از آنکه هر یک از محیط‌های رشد، پر از باکتری شده و هیچ فضای خالی باقی نماند، دیسک‌های کاغذی به قطر شش میلی‌متر که آغشته به یک نوع دهان شویه بود را به تعداد چهار بار در محیط رشد، برای هر یک از میکروب‌ها قرار داده و بعد از ۲۴-۴۸ ساعت اقدام به اندازه‌گیری قطر هاله عدم رشد (Inhibition zone) شد. این عمل برای هر یک از دهان شویه‌ها و هر یک از میکروب‌ها انجام گردید. داده‌های جمع‌آوری شده تحت برنامه SPSS نسخه دهم مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت و آزمون مورد استفاده برای مقایسه گروهها One-way ANOVA و برای مقایسه‌های دو به دویی Tukey HSD بود.

یافته‌ها: براساس نتایج بدست آمده از این مطالعه ایرشا ضد پلاک در کنترل عفونت‌ها و یا کلنی‌هایی که به صورت غالب و به ترتیب اثرگذاری بر لاکتوباسیلوس (*Lactobacillus*) و نیسریا (*Neisseria*)، اس. سالیواریوس (*S. salivarius*)، اس. ویریدانس (*S. viridans*) و اس. موتانس (*S. mutans*) تشکیل شده، مفید واقع شده و بر دیگر باکتری‌ها بی‌اثر است. ایرشا ضد عفونی کننده بر هوازی‌های مورد نظر بی‌اثر می‌باشد.

کلر هگزیدین: در کنترل عفونت‌های پیچیده متشکل از تمامی هوازیهای مورد مطالعه موثر بوده اما بیشترین اثر را بر لاکتوباسیلوس اس اپیدرمیدیس اعمال کرده و بعد از آن، به ترتیب اثر، بر اس اورئوس، سی دیفتروئید، بروندیموناس، اس نیسیریا، اس سالیواریوس، اس موتانس، پی اوروجینوسا و در نهایت اس. ویریدانس اثرات خوب تا متوسطی اعمال می‌کند.

نتیجه‌گیری: کلر هگزیدین در این غلظت در مقایسه با دهان شویه‌های رایج مورد مطالعه در این مطالعه به غیر از چند مورد خاص عامل ضد میکروبی بسیار قویتری بوده و طیف جامعتری از میکروب‌ها را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

کلید واژه‌ها: کلر هگزیدین - ایرشا - دهان شویه - پلاک - باکتری‌های دهان

پذیرش مقاله: ۱۳۸۵/۷/۱۸

اصلاح نهایی: ۱۳۸۵/۶/۲۰

وصول مقاله: ۱۳۸۴/۶/۳۱

نویسنده مسئول: گروه پرودنتولوژی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی همدان e-mail: Behzadhoushmand@yahoo.com